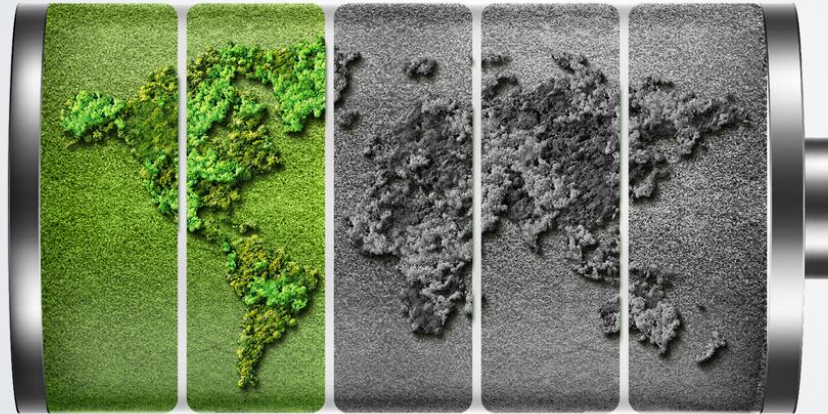

IRA og den norske batterisatsingen

Forord

På oppdrag for Freyr Battery har Menon Economics analysert ulike trekk ved IRA og den norske batterisatsingen. Oppdraget bygger på tidligere analyser Menon har utført for blant annet NFD, UD og NHO, men inneholder også flere nye delanalyser.

Menon Economics er et forskningsbasert analyse- og rådgivningsselskap i skjæringspunktet mellom næringsøkonomi, samfunnsøkonomi og næringspolitikk. Vi tilbyr analyse- og rådgivningstjenester til bedrifter, organisasjoner, kommuner, fylker og departementer. Vårt hovedfokus ligger på empiriske analyser av økonomisk politikk, og våre medarbeidere har økonomisk kompetanse på et høyt vitenskapelig nivå.

Vi takker Freyr Battery for et spennende oppdrag. Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

November 2023

Jonas Erraia
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

Sammendrag	4
Verdien av en etablert batterinæring for norsk økonomi	5
<ul style="list-style-type: none"> • Størrelse på norsk batterinæring • Eksportpotensialet • Sysselsetting • Bruk av knappe ressurser • Skatteinntekter • Konkurransefortrinn • Betydningen av LFP-teknologi 	
IRAs innvirkning på lønnsomheten	13
<ul style="list-style-type: none"> • IRA-støtte • Støtteforskjell mellom Norge og USA • Lønnsomhetsforskjell mellom Norge og USA • Planlagte investeringer 	
Statsstøtte i Europa	18
Vedlegg	20

Sammendrag

Norske batteriprodusenter har et mål om en årlig batteriproduksjon på 96 GWh. **Produksjon i fullskala vil gjøre batterinæringen til den 4. største fastlands-eksportnæringen med en årlig eksport på 92 milliarder kroner.**

Norsk produksjon vil kunne dekke 16 % av europeisk etterspørsel. Dette tilsvarer to femtedeler av EUs mål om 40 % selvforsyningsgrad innen kritisk grønn teknologi.

Batteriproduksjon i full skala vil ha stor betydning for sysselsetting og skatteinntekter. Våre estimater viser at sysselsettingen kan komme opp i **20 000 personer** (inkludert ringvirkninger), mens **de årlige skatteinntektene anslås til 3 milliarder kroner.**

Mange land forsøker å tiltrekke seg batteriindustrien med generøse subsidier. Det er særlig USA som gjennom IRA tilbyr store produksjonssubsidier på 35-45 USD/kWh. Dette tilsvarer 30-50 % av produksjonskostnadene. Støtten kan kombineres med investeringsstøtte fra lokale myndigheter. Gjennom hele livssyklusen er IRA-støtte til batterinæringen 10-20 ganger større enn støtte som er tilgjengelig til batteriprodusenter i Norge i dag.

IRA vil føre til en kraftig økning i produksjonskapasiteten i USA. Dette vil lede til lavere globale markedspriser. Denne prisnedgangen vil redusere lønnsomhet av batteriprosjekter i Norge, mens lønnsomhet av prosjekter i USA fortsatt vil være høy takket være IRA-støtte. Dette vil kunne føre til at batteriprosjekter som vurderes i Norge blir realisert i USA eller ikke realisert i det hele tatt. Allerede har veksttakten i investeringsplaner i USA økt kraftig, samtidig som den har falt i Europa.

For å unngå at viktige investeringer går tapt, har EU imidlertid etablert et rammeverk (TCTF) for at medlemslandene kan gi tilsvarende støtte til sine batteriprodusenter for å unngå flytting av investeringer. Norge har enda ikke gitt noen indikasjoner på at de vil utnytte de utvidede mulighetene i TCTF.

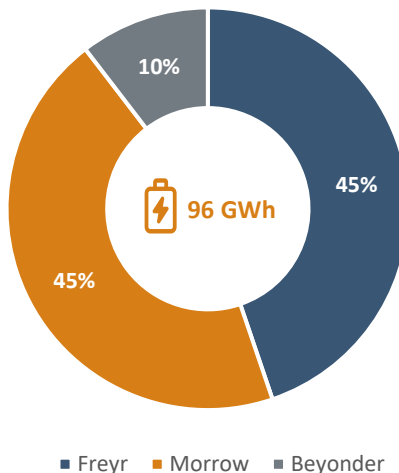

Verdien av en etablert batterinæring for norsk økonomi

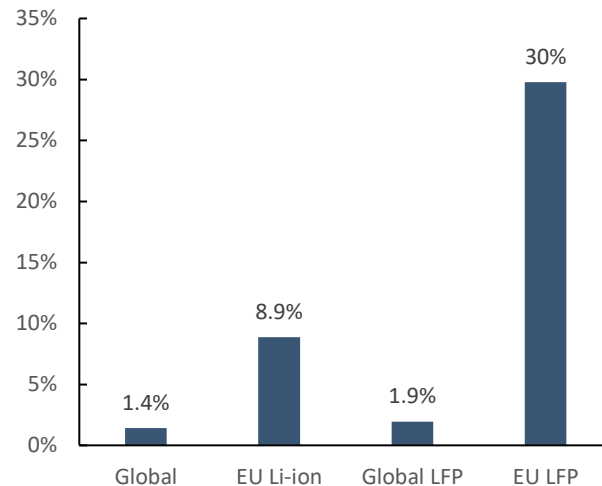
Den norske batterinæringen har stort potensial

- På bakgrunn av annonserte planer fra Freyr, Morrow og Beyonder sikter norske batteriaktører seg inn mot en produksjonskapasitet på 96 GWh innen 2030. Sannsynligheten for at alle de planlagte investeringene vil bli gjennomført har imidlertid blitt redusert etter at tilgangen til kapital har falt som følge av IRA.
- Gjennomføres den planlagte utbyggingen av norsk batterikapasitet, vil norsk produksjon tilsvare 9 prosent av EUs batteriproduksjon. Ser vi mer spesifikt på LFP-batterier vil norsk batteriproduksjon kunne tilsvare 30 prosent av EUs LFP-produksjon. Dette viser hvordan batterisatsingen i Norge er substansiell på et europeisk nivå, og kan bli en viktig brikke i EU sitt mål om minst 40 prosent selvforsyningsgrad innen grønn teknologi-produksjon, hvor Norge vil kunne dekke nesten 16 prosent av batteribehovet.
- Produksjonskapasiteten i Norge i 2030 avhenger imidlertid av blant annet investeringsvilje og rammebetingelser for norsk batterinæring. Endringer i disse vil kunne lede til både høyere og lavere produksjonskapasitet i 2030.

Figur 1: Fordeling av norsk produksjon 2030 mellom aktører. Kilde: Norges Batteristrategi, Morrow, Beyonder

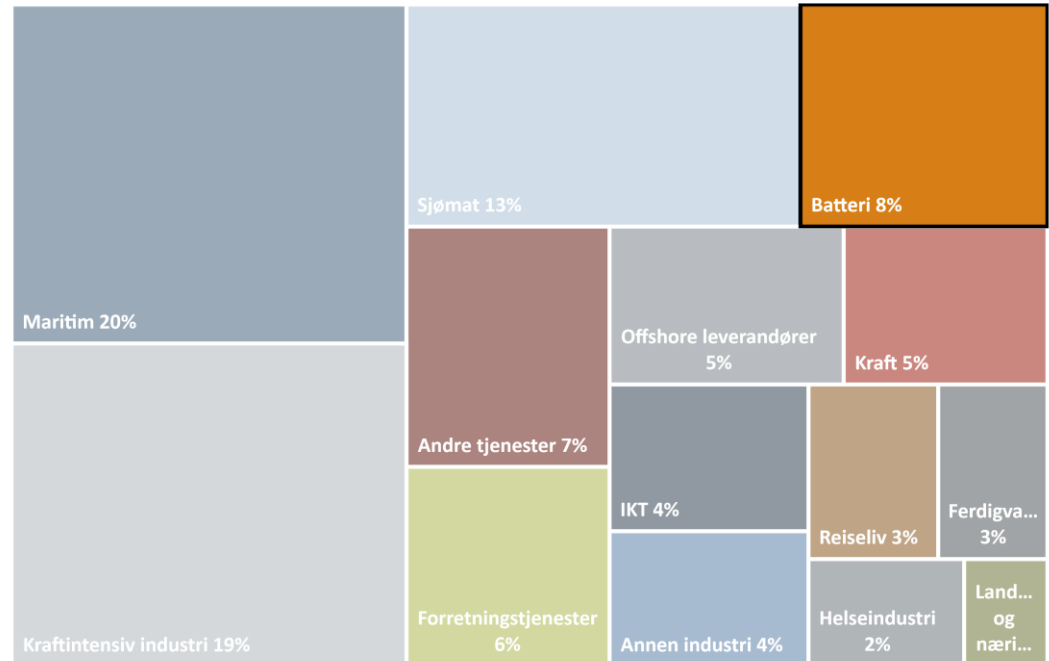
Figur 2: Potensiell norsk batteriproduksjon i 2030 som andel av global og europeisk produksjon. Kilde: IEA, EU-kommisjonen, FT & Menon

Potensial til å bli den fjerde største eksportnæringen

- Dersom vi legger til grunn produksjonskapasitet på 96 GWh, kan den norske batterieksporten bli så høy som 92 milliarder kroner årlig.
- Hvis Norge hadde eksportert batterier til en verdi av 92 milliarder kroner, ville dette tilsvart 8 % av Norges totaleksport i 2022, ekskludert olje og gass.
- Batterinæringen ville plassert seg som Fastlands-Norges fjerde største eksportnæring, etter maritim næring, kraftintensiv industri og sjømat.
- I tillegg vil batterieksporten kunne bidra med å diversifisere eksport i Norge, som i dag er særlig råvarebasert og dermed sensitiv overfor utvikling i internasjonale priser. Den kunne med andre ord bringe med seg større stabilitet og motstandsdyktighet mot økonomiske sjokk.

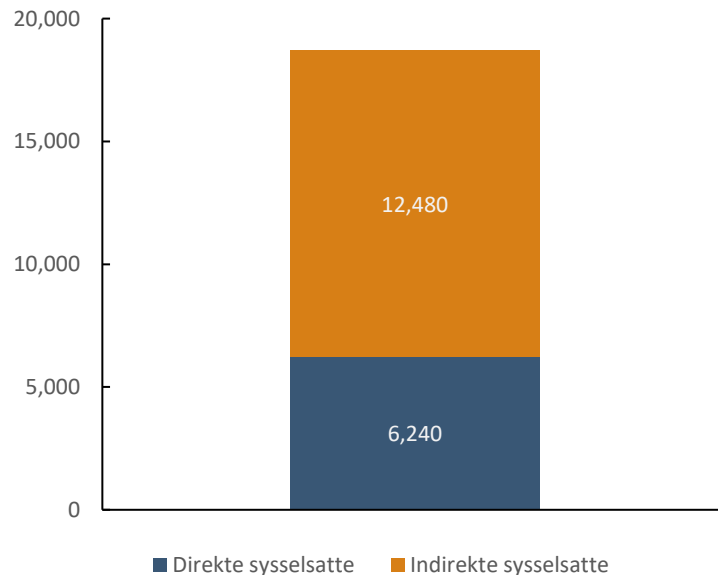
Figur 3: Batterieksport som andel av norsk eksport (ekskludert eksport av petroleum). Kilde: Menon

Ved full utbygging vil næringen sysselsette nesten 20 000 personer

- Basert på scenarioene skissert opp på de to forrige sidene, har vi analysert potensialet knyttet til sysselsetting innen batterinæringen i Norge.
- Vi finner at næringen ville kunne legge grunnlag for 18 700 arbeidsplasser i Norge. Av disse vil 6 200 være direkte sysselsatte (jobbe med battericelleproduksjon) og 12 500 vil være indirekte sysselsatte.
- De 12 500 indirekte sysselsatte er i vår modell noenlunde likt fordelt mellom spesialiserte tjenester (katodematerialer, anodematerialer, elektrolytter etc.) og generiske tjenester som inkluderer alt fra renholdstjenester til revisjon og forsikring.
- Til sammenligning har oppdrettsnæringen om lag 10 500 direkte sysselsatte, mens metallindustrien har 10 300 og norske verft har 9 000.

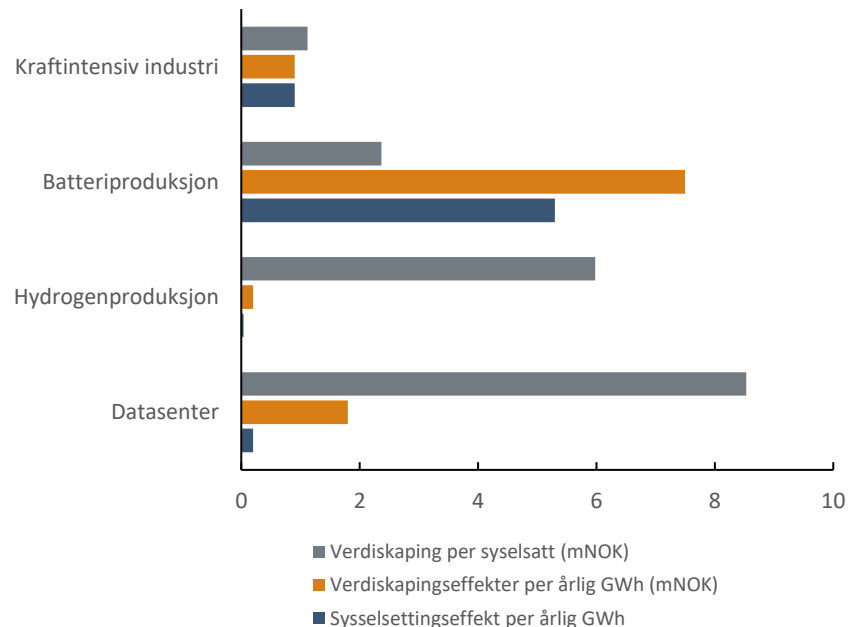
Figur 4: Direkte og indirekte sysselsetting fra norsk batterinæring. Kilde: Menon Economics

Batterinæringen utnytter de knappe arbeids- og energiresursene på en effektiv måte

- Norge opplever mangel på arbeidskraft, og tilgangen på kraft er også en velkjent utfordring.
- Dersom man ønsker å optimere den samlede norske verdiskapingen er fremtidig utvikling av norsk økonomi avhengig av effektiv bruk av disse knappe ressursene.
- Vi har utført beregninger på den samfunnsøkonomiske avkastningen som oppnås fra ressursinnsatsen i fire distinkte næringer. Denne samfunnsøkonomiske avkastningen er målt i form av verdiskaping per ansatt, verdiskaping per GWh, og antall arbeidsplasser skapt per GWh. Analysene omfatter batteriindustrien, den etablerte kraftintensive industrien, hydrogenproduksjon, og datasenternæringen.
- Resultatene er vist i figuren til høyre, der vi ser at batteriindustrien er en av de beste til å utnytte knappe arbeidskraft- og strømrressurser på en effektiv måte.
- SSB klassifiserer ikke batteriproduksjon som en kraftintensiv industri, noe som gjenspeiles i den høye verdiskapingen per GWh i næringen.

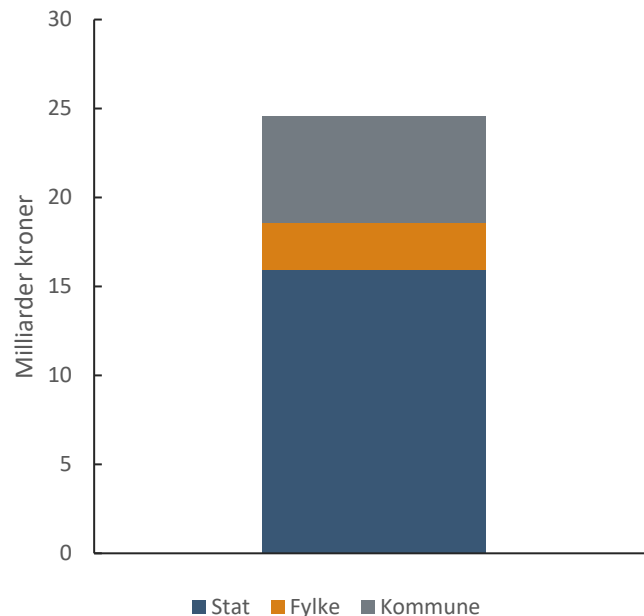
Figur 5: Sysselsetting og verdiskaping per brukt GWh for ulike næringer.
Kilde: Menon Economics

Full utbygging kan generere 23 milliarder kroner i skatteinntekter over 10 år

- Våre beregninger tyder på at en vellykket batterisatsing i Norge (96 GWh) vil generere årlige skatteinntekter på ca. 3 milliarder kroner. Dette tilsvarer 0,4 prosent av de samlede skatteinntektene fra personlige skattytere og bedrifter i Norge. Analysen forutsetter lønnsom produksjon i full skala.
- Om lag en tredjedel av beregnede skatteinntekter henføres til selskapsskatt og resten til personlige skattytere (unntatt formuesskatt).
- Nåverdien av skatteinntekter over 10 års produksjonsperioden er nesten 23 mrd. kroner*. Dette er beregnet ut fra forventet lønnsomhet, lønnskostnader og gjeldende skattesatser for person- og selskapsskatt.
- Selv om brorparten av dette går til staten, vil kommuner og fylkeskommuner få betydelige skatteinntekter knyttet til batteriproduksjon. De årlige skatteinntektene til lokale myndigheter anslås til over 1 mrd. kroner, mens den samlede nåverdien av skatteinntektene til kommuner og fylkeskommuner over ti år er nesten 9 mrd. kroner.
- Det er viktig å understreke at de angitte tallene representerer brutto skatteinntekter fra batteriproduksjonen i Norge. Dette betyr at beregningene ikke tar høyde for mulighet for alternativ bruk av ressurser. Med andre ord, de skatteinntektene som genereres gjennom sysselsetting og investering i batteriindustrien kunne potensielt ha blitt realisert gjennom annen skattepliktig næringsaktivitet dersom disse ressursene ikke ble anvendt i batteriproduksjon.

Figur 6: Samlede estimerte skatteinntekter fordelt på mottakere. Kilde: Menon Economics

Konkurransefortrinn

Norge besitter en rekke konkurransefortrinn i forbindelse med batteriproduksjon. Noen av de viktigste av disse er forklart på midten av denne siden. Samtidig står Norge også overfor visse utfordringer når det gjelder etablering og skalering av en batteriverdikjede. Disse er forklart helt til høyre.

En samlet vurdering indikerer at de norske konkurransefortrinn er viktigere enn de komparative svakheter når det kommer til batteriproduksjon. Dette er særlig drevet av høy industriell kompetanse, tilgangen på rimelig og fornybar energi og godt samarbeid mellom privat næringsliv, forskningsinstitusjoner og offentlige myndigheter. I tillegg har Norge og våre naboland viktige mineralressurser som inngår i batteriproduksjon. Dette gjelder eksempelvis grafitt. Til slutt er Norge godt posisjonert i forhold til å kunne levere batterier til eksempelvis elbilproduksjon i Tyskland.

Disse fordelene kan imidlertid ikke trumfe fordelene som amerikanske batteriproducenter får gjennom IRA. Dette leder til at lønnsomheten i USA blir langt høyere enn tilsvarende produksjon i Norge. Norge vil dermed kunne komme tapende ut i konkurransen om å tiltrekke seg den nødvendige kapitalen for å realisere batteriproduksjonsplanene. For mer om dette se neste kapittel.

Styrker

Rimelig kraft og grønt omdømme

Norge har konkurransefortrinn med rimelig fornybar kraft og grønt omdømme, noe som på sikt kan differensiere norske batterier fra andre lands produksjon.

Samarbeid mellom industriaktører og forskningsmiljøer

Norsk batteriverdikjede kan utnytte ekspertise innen materialteknologi og industriprosesser, støttet av et historisk samarbeid mellom industri og akademia.

Stabil politisk styring

Stabil politikk med tverrpolitisk enighet og treparts-samarbeid sikrer langsiktige, stabile rammevilkår og inkluderende arbeidslivsbeslutninger.

Flere planlagte ledd av verdikjeden

Norge og nærliggende land med gode relasjoner har flere ledd i batteriverdikjeden som er under utbygging eller drift (se planlagte industrielle prosjekter på [denne sliden](#)).

Svakheter

Høye lønninger for industriarbeidere

Norge har relativt høye lønninger for industriarbeidere, dette er vist i figur 7 under. Dette kan lede til en høyere grad av automatisering i norske fabrikker. Mange viser til høy arbeidskraftproduktivitet som en utjevnenende faktor, men den skiller seg ikke spesielt ut i en europeisk kontekst, vist i figur 8 under.

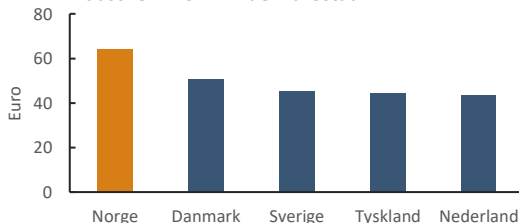
Mangel på industrirettet næringspolitikk

Norge mangler en industrirettet næringspolitikk som støtter batterisektoren, i motsetning til land som Tyskland, Frankrike og særlig USA etter IRA.

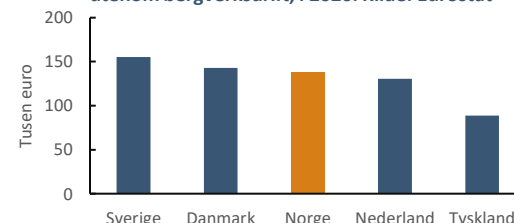
Mangel på spisskompetanse

Norge står overfor en mangel på spisskompetanse innen batteriteknologi og intens konkurranse om STEM-arbeidskraft fra andre sektorer som hydrogen- og havvindnæringen.

Figur 7: Arbeidskraftkostnader per timeverk i industrien i 2022. Kilde: Eurostat

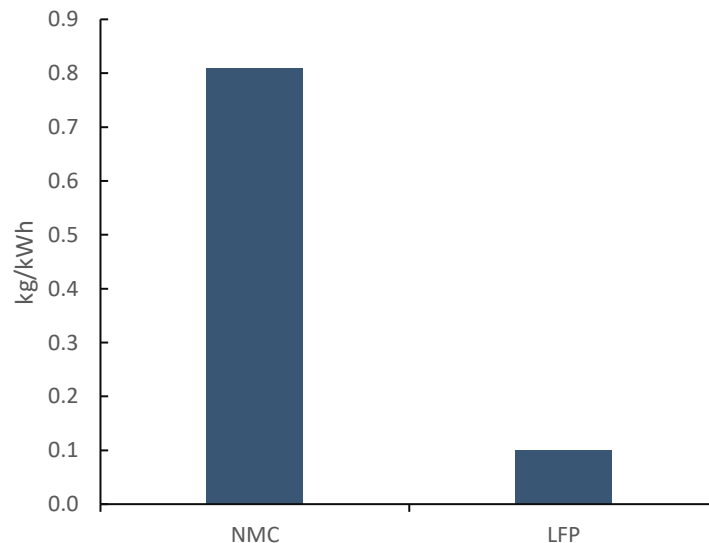
Figur 8: Verdiskaping per sysselsatte i industri, utenom bergverksdrift, i 2020. Kilde: Eurostat

Satsing på LFP-batterier gir lavere avhengighet av kritiske mineraler

- Det finnes to konkurrerende litium-baserte batteriteknologier som er i bruk i dag.
- Den mest populære teknologien er de såkalte NMC-batterier. Disse krever store mengder kritiske mineraler som kobolt og nikkell, som det er knapphet på globalt. Den andre teknologien (LFP) er basert på jern og fosfor. Begge mineralene finnes i store mengder.*
- Produksjon av LFP-batterier krever 8 ganger mindre av de mest kritiske mineralene (per kWh) enn produksjon av NMC-batterier (selv om totalt mineralbehov er høyere). Det betyr høyere forsyningssikkerhet og mindre avhengighet av produksjon i ustabile og såkalt «uvennlige» land.
- I tillegg er det relevant å nevne at LFP-teknologien raskt vinner markedsandeler takket være betydelig lavere kostnader. Markedsandelen økte fra 3 prosent i 2019 til 30 prosent i 2022. Patentet for denne batteritypen har nettopp utløpt, og det forventes derfor ytterligere vekst.
- Basert på både lav bruk av kritiske mineraler, samt lavere kostnadsnivå, er det derfor svært positivt at de to største planlagte norske prosjektene begge planlegger å produsere LFP-batterier.

Figur 9: Bruk av de mest kritiske* batterimineraler litium, nikkell, og kobolt, i hhv. LFP- og NMC-batterier. Kilde: IEA

* Fosfor som brukes i LFP-batterier og mangan som brukes i NMC batterier anses som kritisk, men det produseres i store mengder, og selv fullskala batteriproduksjon vil bare ha marginal innvirkning på den totale etterspørselen etter mineralet.

IRAs innvirkning på lønnsomhet i batteriproduksjon

IRA-støtte til batterinæringen

- Inflation Reduction Act er den største støttepakken til grønn omstilling i USAs historie. Ifølge Congressional Budget Office skal omtrent USD 370 mrd., hovedsakelig gjennom «tax credits», gå til grønn omstilling. Analyser fra Credit Suisse, Goldman Sachs og Menon Economics har imidlertid estimert at støttepakken vil koste mellom USD 800 og USD 1 200 mrd.
- Rhodium Group har estimert at IRA vil redusere klimagass-utslippene i 2030 med 17 % relativt til «business as usual».*
- Batterinæringen er blant de klart største mottakerne av støtte. Det er estimert at den direkte støtten til amerikanske batteri-produsenter vil være på USD 153 mrd.* Dette er i tillegg til støtte til kommersielle og private kjøpere av batterier.
- Støtten til batterinæringen vil vare inntil 2032, med en utfasing fra 2030, og kan direkte utbetales til batteriprodusentene, selv uten skattbar inntekt.
- IRA støtten for batterinæringen er en OPEX-støtte og utbetales etter oppstarten av produksjon. Det innebærer at før selskapene mottar støtte, skal de ha tatt markedsrisiko, skaffet investorer og lån, bygd fabrikkene, valgt fungerende teknologi og faktisk produsere batterier. Det minimerer risikoen for at støtte går til prosjekter som ikke lykkes.
- Støtten kan kombineres med støtte fra lokale delstater og fylker.

Direkte støtte

\$ 45X

\$35/kWh «Tax credit» per batteriselle

\$ 45X

\$10/kWh «Tax credit» per batterimodul

\$ 45X

10 % «tax credit» av produksjonskostnad for kritiske mineraler og elektroaktive materialer

Indirekte støtte

\$ 30D

\$7 500 «tax credit» for personlig EV

\$ 45W

Opptil \$40 000 «tax credit» for kommersiell EV

\$ 48C

30 % av investeringskostnad for BESS

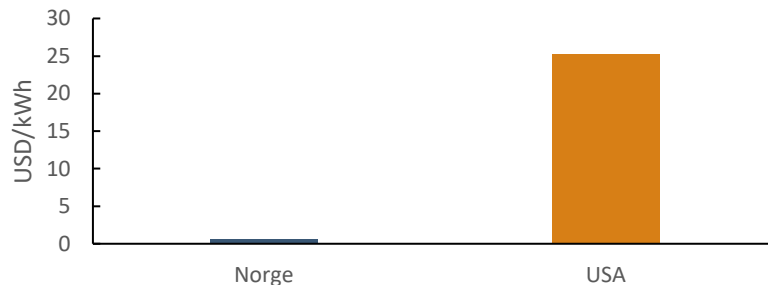
* Rhodium Group

* Forbes (2023). Tilgjengelig [her](#).

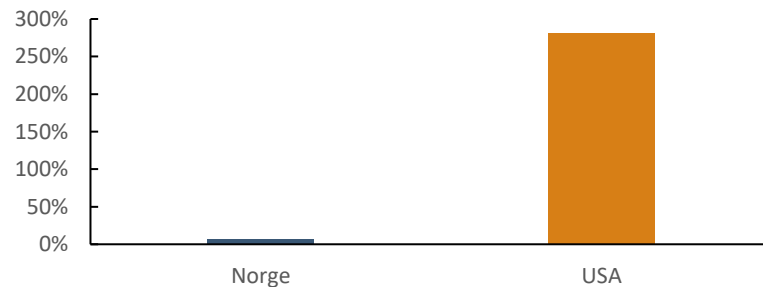
Batteriprodusenter i USA mottar 10-20 ganger mer i støtte enn i Norge

- Batterinæringen er en global næring. Lavprisprodusentene i Kina har i dag den største markedsandelen og den høyeste fortjenesten.
- IRA reduserer i praksis kostnadene for amerikanske batteriprodusenter med USD 45/kWh (30 til 50 prosent av produksjonskostnadene). Dette gjør USA til det mest lønnsomme stedet for batteriproduksjon.
- Støtten skal etter planen fases ut etter 2032, mens produksjonen skal fortsette. Våre beregninger tyder på at den gjennomsnittlige støtten over en produksjonsperiode på 10 år i USA er på om lag USD 25/kWh. I Norge er tilsvarende verdi (av Innovasjonsfond støtte) bare USD 1/kWh.*
- Sammenlignet med CAPEX er nåverdien av støtten rundt 300 prosent av investeringskostnadene i USA. I Norge har produsentene mottatt støtte på rundt 8 prosent av CAPEX.

Figur 10: Gjennomsnitt støtte per produsert batteri. Inkludert diskontert verdi av CAPEX og OPEX: Produksjon over 10 år. Kilde: Menon

Figur 11: Nåverdi av støtte i forhold til CAPEX. Kilde: Menon

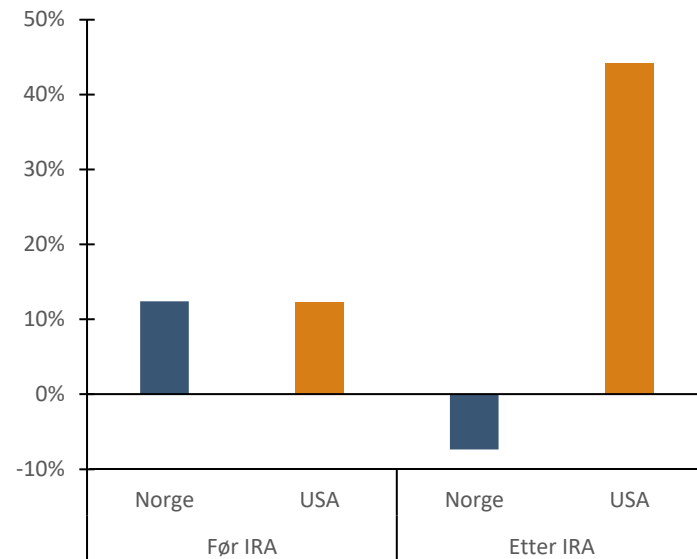

* Dette inkluderer ikke tilskudd gjennom eksportlån eller garantier ettersom disse ikke kan sammenlignes med investerings- eller produksjonsstøtte..

Avkastning i USA med IRA er flere ganger høyere enn i Norge med dagens støttesystem

- Når en investor beslutter hvor man skal investere i en batterifabrikk, er det i siste ende den samlede lønnsomhetsvurderingen som er viktig. Det er innlysende at det høye støttenivået i IRA har stor betydning for lønnsomheten.
- Vi har beregnet lønnsomheten i både USA og Norge, henholdsvis med og uten statsstøtte. Vi finner at uten støtte er lønnsomheten i Norge og USA svært lik.
- Dette bilde endrer seg imidlertid drastisk når man inkluderer statsstøtten. En kraftig økning i tilbudet fra USA som følge av IRA vil bety at batteriprisene faller. Med andre ord, en del av støtten vil gå til konsumenter som betaler lavere priser, og en del vil gå til produsenten. Splitten mellom de to avhenger blant annet av markedsdynamikker og konkurransesituasjonen i markedet.
- Den lavere prisen vil også påvirke globale priser, noe som vil redusere lønnsomheten i den norske batterinæringen. Konsekvensene av IRA for lønnsomheten i Norge og USA er illustrert i figuren.* Den reduserte prisen på batterier kan gjøre produksjonen i Norge direkte ulønnsom og relativt sett helt klart mindre lønnsom. I USA mer enn oppveier IRA-støtten den negative priseffekten, og lønnsomheten har økt drastisk.
- Den store forskjellen i tilgjengelige støttenivåer gjør det vanskeligere å rettferdiggjøre en investeringsbeslutning innen batterinæringen utenfor USA.
- Disse beregningene er beheftet med betydelig usikkerhet fordi det i liten grad eksisterer storskala batteriproduksjon i Europa og USA. En følsomhetsanalyse viser likevel at det er nesten tilsvarende forskjell i lønnsomhet uavhengig av hvilke antakelser vi legger til grunn.

Figur 12: Lønnsomhet i batteriproduksjon. Målt som avkastning per investerte krone over levetiden til prosjektet. Kilde: Menon Economics

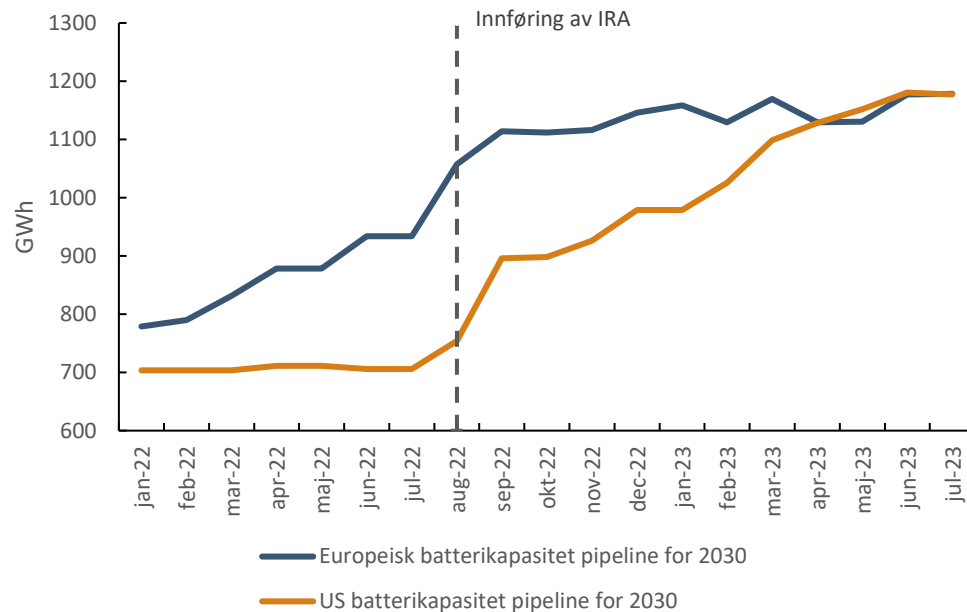

* Vi antar at 50 % av IRA-støtten overføres til kundene. For Europa antar vi at transportkostnadene fører til en prisnedgang på 25 % av støtteverdien (8,75 USD/kWh).

IRA har allerede ført til stor økning i batteriproduksjonskapasiteten i USA på bekostning av EU

- Det er intet bedre mål på den faktiske effekten av IRA (på både USA og EU/EØS) enn hvordan batteriinvestorer har flyttet sin kapital siden vedtaket av loven i august siste år. Dette er vist på figuren til høyre.
- Her ser vi at planlagte investeringer i amerikanske batterifabrikker har økt kraftig etter IRA. I motsetning har investeringer i europeiske fabrikker opplevd avtagende vekst. Dette understreker betydningen av industrirettet næringspolitikk for investeringsplaner.
- Etter IRA-introduksjonen 16. august 2022 økte USAs planlagte batteriproduksjonskapasitet for 2030 med 56 prosent, mens Europas økte kun med 11 prosent.
- Det er usikkert hvor stor andel av disse planene som vil bli gjennomført, ettersom aktørene i ulik grad har gått i gang med investeringer og prosjektplaner. Hele 68 prosent av europeiske batteriinvesteringer kan bli utsatt, redusert eller ikke realisert, ifølge en T&E-analyse fra mars 2023.* Dette baserer seg på «sunk cost» i prosjektplanene og ikke aktørenes egne uttalelser.

Figur 13: Planlagt batteriproduksjonskapasitet i 2030. Kilde: Benchmark Source*

* T&E (2023). Tilgjengelig [her](#).

* Benchmark Source (2023). Tilgjengelig [her](#).

A large, stylized battery icon with a white outline and a dotted pattern, positioned centrally behind the title text. The battery has a '+' sign at the top and a '-' sign at the bottom.

Statsstøtte i Europa

Støttemekanismer i EU

Støttenivåene i Europa ligger langt under det nivået en batteriproducent kan motta i USA.

Reglene under TCTF åpner imidlertid opp for at medlemsland kan tilby tilsvarende støtte (matching aid), under visse betingelser. Dette må dog initieres og finansieres over landets eget statsbudsjettet.

«*Matching aid*» har ifølge EUs statsstøtteregister ikke til nå funnet sted. Tyske myndigheter har imidlertid annonsert at de ønsker å benytte seg av TCTF-regelverket for å kunne tilby Northvolt støtte for å etablere en 60 GWh batterifabrikk i Heide i Schleswig-Holstein.* Størrelsen på støtten er ikke annonsert, men tilbudet har ledet Northvolt til å gå videre med sine planer om etablering i Heide. EU-kommisjonen har hittil ikke annonsert om de vil godkjenne denne støtten eller ikke.

Statsstøtte under TCTF er ikke begrenset til å kun finansiere kapitalutgifter, men kan også dekke driftsutgifter, opp til det identifiserte finansieringsgapet. Denne tilnærmingen er relativt ny innenfor EU, men har blitt benyttet for støtte til energiproduksjon og vil bli benyttet av hydrogenbanken.

Statsstøtteregler under EØS

EØS-avtalen er utformet for å fremme handel innenfor et enhetlig europeisk indre marked, hvor et av målene er å sikre like konkurranse-betingelser for alle deltakere i markedet. For å opprettholde dette prinsippet, er det innført strenge regler rundt statsstøtte. Disse reglene er forankret i "Traktaten om Den europeiske unions virkemåte", som klargjør at all statsstøtte som kan forvrenge konkurransen er inkompatibel med det indre markedet. Det finnes likevel visse unntak som tillater mindre mengder statsstøtte for å fremme regional utvikling, klima, energi, FoU, og andre områder, under "General block exemption regulations".

EU-finansiert støtte

Innovation Fund

IF er et EU-fond som støtter kommersielle demonstrasjoner av innovativ lavkarbonteknologi, som bidrar til EUs klimamål. Fondets midler stammer fra salg av utslippskvoter i EUs kvote-handelssystem (ETS) og kan dekke inntil 60 % av merkostnadene ved å ta i bruk lavutslipps-teknologier. Støtte gjennom IF regnes ikke som statsstøtte under EØS-reglene.

Spesielle unntak for statsstøtte

Important Projects of Common European Interest

IPCEI tillater medlemslandene å finansiere strategisk viktige samarbeidsprosjekter innen EØS, med opp til 100 prosent av "funding gap". Ordningen tillater statsstøtte utover EUs vanlige regler. Medlemslandene må selv velge ut og finansiere prosjektene, men må godkjennes av EU-kommisjonen. Hittil har to IPCEI-er for batteri blitt etablert, men Norge er ikke en del av disse.

Temporary Crisis and Transition Framework

TCTF er et rammeverk for unntak til de generelle statsstøttere-glene, opprettet under koronapandemien. Den 9. mars 2023 ble rammeverket utvidet for å inkludere nøkkelindustrier som bidrar til overgangen til en nullutslippsøkonomi, som et direkte svar på IRA. Rammeverket tillater statsstøtte på opp til 55 prosent av CAPEX eller 350 millioner euro, avhengig av virksomhetens størrelse og geografiske plassering. Rammeverket gjelder til slutten av 2025, men tildelt støtte kan vedvare utover denne perioden. Det er medlemslandene selv som må finansiere støtten.

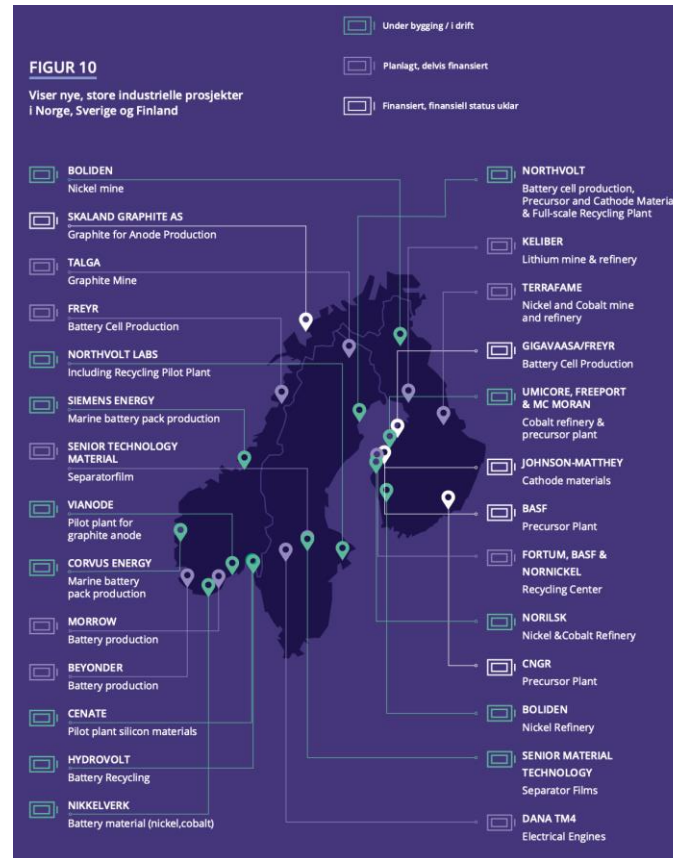
For å motvirke risikoen for at investeringer forlater EØS-området, åpner rammeverket for ytterligere støtte. Dette kan være enten «*matching aid*», som tilsvarer det beløpet prosjektet ville ha mottatt på en alternativ lokasjon, eller «*funding gap*»-støtten som er nødvendig for å incentivere et selskap til å foreta investeringen innenfor EØS. Det er det laveste av disse to beløpene som vil bli anvendt. Myndighetene i medlemslandene må påvise at det er en reell risiko for at investeringene kan gå tapt, og at støtten ikke vil føre til en forskyvning av investeringer fra ett EØS-land til et annet.

* BMWK (2023). Tilgjengelig [her](#).

Vedlegg

Mange ledd av verdikjeden er planlagt i Norge og andre nordiske land

Figur: Planlagte ledd i batteriverdikjeden i Norge Sverige og Finland. Kilde: Norges Batteristrategi